

Na osnovu člana 84 Zakona o kulturi („Sl. list CG“, br. 49/08, 16/11, 40/11, 38/12), članova 2, 3 i 15 Zakona o muzejskoj djelatnosti („Sl. list CG“, br. 49/10, 40/11), člana 4 Pravilnika o načinu vođenja, vrstama i sadržaju dokumentacije o muzejskom materijalu („Sl. list CG“, br. 53/11), člana 13 Pravila pristupa i evidentiranja kretanja muzejskog materijala br. 01-1178 od 31.07.2020. godine, članova 4 i 5 Odluke o organizovanju Javne ustanove Narodni muzej Crne Gore („Sl. list CG“, br. 44/11, 18/14) i članova 7 i 10 Statuta Javne ustanove Narodni muzej Crne Gore br. 01-4071/1 od 26.12.2019. godine, Savjet NMCG donio je:

PROGRAM SAKUPLJANJA MUZEJSKOG MATERIJALA

(2024 – 2028)

JU NARODNI MUZEJ CRNE GORE

I UVOD

CETINJE
broj 91/955/15
Cetinje, 27/12 2020 godine

Sakupljanje muzejskog materijala vrši se u skladu sa propisima koji uređuju muzejsku djelatnost, kao i međunarodnim standardima, a u odnosu na djelokrug rada Narodnog muzeja Crne Gore. Narodni muzej Crne Gore je kompleksni muzej, koji, pored ostalih poslova, obavlja i poslove matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori koji imaju muzejske zbirke iz oblasti istorije, etnografije, umjetnosti i arheologije i obavlja poslove muzejskog informacionog centra.

Shodno navedenom, Narodni muzej Crne Gore obavlja muzejsku djelatnost, i to:

- 1) sakuplja muzejski materijal putem terenskih istraživanja, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način;
- 2) sprovodi preventivne i trajne mjere zaštite muzejskih predmeta i muzejske dokumentacije;
- 3) istražuje u muzejskoj djelatnosti, radi sakupljanja, valorizacije i prezentacije muzejskog materijala;
- 4) vrši stručnu obradu muzejskog materijala kroz identifikaciju, determinaciju, klasifikaciju i kategorizaciju, analizu i opis, vrijednovanje i interpretaciju, stručno istraživanje i dokumentovanje;
- 5) vodi dokumentaciju o muzejskom materijalu;
- 6) privremeno čuva muzejski materijal kojem nije obezbijedena adekvatna muzejska zaštita u drugom muzeju;
- 7) vrši reviziju muzejskog materijala;
- 8) organizuje stalne i povremene izložbe;
- 9) izdaje kataloge izložbi i drugih izdanja od značaja za stručni rad i promociju muzejskih fondova i zbirki;
- 10) vrši poslove matične muzejske djelatnosti u odnosu na ostale muzeje u Crnoj Gori koji imaju istorijske, etnografske, umjetničke i arheološke muzejske zbirke;
- 11) obavlja izdavačku djelatnost od značaja za stručni rad i promociju muzejskih fondova i zbirki;

- 12) objavljuje rezultate naučno - istraživačkog rada Narodnog muzeja Crne Gore u svojoj redovnoj godišnjoj publikaciji „Glasnik Narodnog muzeja“, i u posebnim izdanjima od značaja za istoriju i umjetnost Crne Gore;
- 13) realizuje edukativne programe za različite ciljne grupe, sa posebnim akcentom na djecu školskog i predškolskog uzrasta u domenu svog djelovanja, pruža stručnu pomoć naučnicima i istraživačima i drugim zainteresovanim korisnicima u okviru djelatnosti Narodnog muzeja Crne Gore;
- 14) obavlja druge poslove koji su u funkciji ostvarivanja muzejske djelatnosti (izrada i prodaja suvenira i komercijalnih muzejskih kopija i sl.) i, u skladu sa zakonom, izdaje u zakup pojedine djelove objekata kojima raspolaže.

Narodni muzej Crne Gore sakupljanje muzejskog materijala vrši terenskim istraživanjem, otkupom, poklonom, razmjenom i na drugi način radi popunjavanja muzejskih fondova Istorijskog, Umjetničkog, Etnografskog i Arheološkog muzeja. Imajući u vidu djelokrug rada, Narodni muzej Crne Gore u kontinuitetu uspješno saraduje sa ostalim muzejima čiji je osnivač Crna Gora, kao i sa lokalnim muzejima, vodeći se muzeološkim standardima. Narodni muzej Crne Gore će prilikom sakupljanja muzejskog materijala poštovati principe i kodeks muzejske profesionalne etike.

Donoseći ovaj strateški dokument, Narodni muzej Crne Gore na savremen, ali i zakonom uređen način, nastavlja davno ustanovljenu tradiciju sakupljanja svjedočanstava prošlosti, započetu u vrijeme prvih vladara Dinastije Petrović, a posebno nakon izgradnje Biljarde 1838. godine, kada su obezbijeđeni uslovi za smještaj arhiva, biblioteke, crkvenih relikvija, trofejnog oružja i drugih važnih predmeta. Na ovim vrijednostima pokrenuto je i osnivanje Državnog muzeja Crne Gore, koji je otvoren 1926. godine u prostorijama Dvora kralja Nikole, kao osnove na koju se skoro jedan vijek nadograđivao Narodni muzej Crne Gore. Sada, u muzeološki i arhitektonski izmijenjenom ambijentu, Narodni muzej Crne Gore nastavlja svoju misiju zaštite, očuvanja, valorizovanja i prezentacije muzejskog materijala koji svjedoči o kulturnoj istoriji cjelokupne Crne Gore.

Narodni muzej Crne Gore je kompleksan muzej, jer se muzejski materijal i muzejska dokumentacija, odnose na sve grane ljudskog djelovanja, od praistorije pa do savremenog doba. Muzejski materijal se stručno obrađuje i sistematizuje u muzejske zbirke, koje su raspoređene u četiri muzejske jedinice.

Dakle, muzejski materijal je sistematizovan u sljedeće muzejske jedinice:

- **Istorijski muzej;**
- **Arheološki muzej;**
- **Etnografski muzej;**
- **Umjetnički muzej.**

II ISTORIJSKI MUZEJ

Stalna postavka istorijskog muzeja Crne Gore svjedoči o društveno ekonomskoj, političkoj, vojnoj i kulturnoj prošlosti Crne Gore od praistorije do danas. Raznovrsnost muzejskog materijala iskazana je kroz oružje, zastave, odlikovanja, grbove, pečate, numizmatiku i filateliju, kao i kroz muzejski materijal bivšeg muzeja NOB-a. Pored velikog broja dokumenata i fotografija koji pripadaju fondu Narodnog muzeja Crne Gore, značajan dio muzejskih predmeta je putem pozajmice pristigao iz drugih muzejskih centara u Crnoj Gori.

Za potpunije prikazivanje cjelokupne prošlosti Crne Gore, muzej svoje zbirke treba dopuniti za skoro svaki istorijski period Crne Gore, a nedostatak muzejskih predmeta, posebno se ogleda u periodu koji pokriva srednji vijek i period 1918 – 1926. godine.

Bilo bi neophodno da se bar djelimično, shodno sredstvima i ponudi, obezbijedi nabavka širokog spektra predmeta, dokumenata, pokućstva, fotografija sa početka 20 – og vijeka, konkretno od 1926. do 1941. godine.

Posebno se akcentuje problem predstavljanja socijalističkog perioda koji u Stalnoj postavci ne sadrži nijedan predmet. Gotovo pola vijeka naše istorije je predstavljeno sa par audio – vizuelnih izvora i štampanim materijalom. Predmeti bi unaprijedili kako zbirku muzeja tako i način na koji se predstavlja jedan period koji je relativno blizak posjetiocima a koji putem naše dosta skromne prezentacije ne daje željene rezultate.

Stalnu postavku Njegoševog muzeja (13 soba na spratu Biljarde) čine lični vladičini predmeti (primjerci oružja, bilijarski sto, portreti u nacionalnom kostimu slovenačkog slikara Johana Besa i u crkvenoj odeždi, slovenačkog slikara Josipa Tominca, njegova odežda, dio namještaja, vladičanska i mitropolitska diploma). Ne može se ostati ravnodušan prilikom i letimičnog pogleda na Njegoševu biblioteku, čiji fond je bio osnov rada Petra I i Petra II na prosvjećivanju. U biblioteci se danas nalazi 195 knjiga koje je nabavio Petar I, koje je Njegoš naslijedio i 374 knjige koje je sam nabavio. Knjige su na nekoliko jezika (engleski, francuski, italijanski, ruski, njemački, crkvenoslovenski), različitih žanrova (istorije, književnosti, poezije, filozofije, religije, farmakologije, veterine), različite vrste rječnika, časopisi. Zastupljena su djela Homera, Žukovskog, Voltera, Šekspira, Miliona, Lorda Bajrona, Žan Žak Rusoa, a najstarija su iz 1584. godine. Posebno mjesto zauzimaju Njegoševi rukopisi "Gorskog vijenca", njegove ljubavne pjesme „Noć skuplja vijeka“, prevod Lamartinove "Himne noći", kao i njegova podjela lica u "Gorskom vijencu". Istu vitrinu krasi i bilježnica, zlatno penkalo, divit i nakit.

Za potpunije prikazivanje života i djela Petra II Petrovića Njegoša, potrebno je prikupiti istorijsku i dokumentarnu građu, knjige i dokumenta, oružje i predmete iz prve polovine 19. vijeka.

Stalna postavka Muzeja kralja Nikole, od osnivanja koncipirana je kao rekonstrukcija ambijenta crnogorskog dvora sa fragmentarnim prikazom političke, vojne i kulturne istorije Crne Gore u dva prizemna prostora (kabinet kralja Nikole i Odžaklija) gdje nije sačuvan autentični dvorski mobilijar. U raznovrsnom i bogatom muzejskom fondu vrijedno svjedočanstvo crnogorske ratne istorije, političkih veza i državničkog rada crnogorskog vladara predstavljaju kolekcije trofejnog oružja i zastava, sabranih iz crnogorskih muzeja XIX vijeka (Državnog u Zetskom domu i Vojnog u Laboratoriji), ličnog

oružja, odlikovanja i uniformi koje su evropski suvereni i državnici dodjeljivali knjaz – kralju Nikoli i članovima njegove porodice. Pored kolekcija crnogorskih odlikovanja, novca i poštanskih maraka u prikazu kulturno – istorijske prošlosti Crne Gore posebno mjesto zauzima bogati fond dvorske biblioteke u kojoj su izloženi najstariji primjerci inkunabula iz Crnojevića štamparije, literarna djela crnogorskog vladara, raritetni i luksuzno opremljeni primjerci knjiga sa posvetama autora Nikoli I i članovima vladarske porodice, rijetka enciklopedijska izdanja i časopisi.

Po bogatstvu fonda interesantan i vrijedan dio muzejske ekspozicije je biblioteka sa nešto više od 10.000 primjeraka unikatnih starih knjiga, enciklopedija, časopisa, putopisa, muzikalija i beletristike.

Muzej raspolaže sa veoma bogatim i raznovrsnim fondom, ali se zbog dugogodišnje vladavine kralja Nikole, porodičnih konekcija, brojnih umjetnika koji su u to vrijeme boravili na Cetinju, kao i istorijskih okolnosti, predmeti koji se mogu smatrati interesantnim i bitnim za ovu muzejsku jedinicu uvijek pojavljuju u velikom broju, pa je njihov odabir za otkup po svojoj prirodi najkompleksniji i najzahtjevniji.

III ARHEOLOŠKI MUZEJ

Arheološki muzej Crne Gore, kao najmlađi u porodici Narodnog muzeja Crne Gore, nema stalnu postavku, a fond koji se u ovom muzeju formira zadnjih godina veoma je skroman. Iz tog razloga potreba za prikupljanjem materijala za Arheološki muzej je posebno apostrofirana, dok je sa druge strane zbog specifičnosti materijala i zakonskih ograničenja način prikupljanja veoma limitiran. On se dakle samo svodi na materijal prikupljen istraživanjima i razmjenom sa drugim muzejima u državi. Modeli poklanjanja i otkupa su u smislu arheološkog materijala, veoma delikatni u dijelu porijekla i dokaza o vlasništvu, ali ne i isključeni kada su ova prethodna pitanja jasna, a materijal atraktivan i potreban za buduću postavku muzeja i njegove fondove.

Potrebe Arheološkog muzeja, koje se odnose na sve vrste predmeta koji svjedoče o praistorijskoj, antičkoj i srednjovjekovnoj prošlosti Crne Gore, biće u zadatom periodu popunjavane kroz ciljana arheološka iskopavanja i bolju komunikaciju sa muzejima u Crnoj Gori, kako bi se kroz formu razmjene obezbjedila raznovrsnost materijala.

Ciljanim arheološkim istraživanjem poznatih, vrlo značajnih arheoloških nalazišta u Crnoj Gori od praistorije do srednjeg vijeka planira se prikupljanje arheoloških predmeta koji bi mogli dati određen broj podataka iz različitih vremenskih perioda. Time bi se dao veliki doprinos daljim naučnim, arheološkim i konzervatorskim istraživanjima, kao i zaštiti kulturnih dobara Crne Gore. Na osnovu materijalnih ostataka i drugih arheoloških nalaza otkrivenih arheološkim istraživanjem, njihovim publikovanjem, prezentovanjem i samim tim boljom dostupnošću arheološke građe stručnoj i široj javnosti doprinijeli bi boljem upoznavanju kulturno – istorijske prošlosti Crne Gore. Osnovni cilj arheoloških istraživanja je prikupljanje dovoljno informacija koje bi bile osnov za definisanje kontinuiteta života i naseljavanja na teritoriji Crne Gore od praistorije do kasnog srednjeg vijeka.

IV ETNOGRAFSKI MUZEJ

Etnografski muzej u svom fondu baštini 4.551 predmeta, razvrstanih u 16 zasebnih zbirki, koji svjedoče o bogatom kulturnom nasljeđu Crne Gore. Kako bi se na adekvatan način pružio uvid u narodni život i kulturu etnički i vjerski heterogenog stanovništva Crne Gore, neophodno je sakupiti što veći broj predmeta koji bi doprinijeli sveobuhvatnijem prezentovanju materijalne i nematerijalne kulturne baštine stanovništva svih nacionalnosti i vjera.

Predmeti su razvrstani u više zasebnih zbirki: Narodne nošnje, Oružje, Nakit, Pokućstvo i posuđe, Privredni predmeti, Predmeti za proizvodnju tekstila, Upotrebnii tekstil, Torbice, Zbirka dječijih igračaka, Muzički instrumenti, Predmeti za uživanje duvana, Umjetnička zbirka i Zbirka predmeta vezanih za vjerovanja i običaje.

U djelimično rekonstruisanom izložbenom prostoru, 2018. godine Muzej je dobio svoju stalnu postavku koncipiranu tako da pruži uvid u narodni život i kulturu, etnički i vjerski heterogenog stanovništva Crne Gore, u periodu od sredine 19. do prve polovine 20. vijeka. Politika sakupljanja materijala za fondove Etnografskog materijala prevashodno se zasniva na terenskom radu i otkupu.

Etnografski muzej popunjava svoje zbirke nabavkom predmeta na nekoliko načina: darovanjem, ustupanjem ili otkupom. Neophodno je da se najveći broj predmeta otkupi u sklopu adekvatnih terenskih istraživanja, a određeni broj na osnovu inicijative vlasnika predmeta prema Muzeju. Veći broj predmeta se nabavlja ciljano, pa se, iz tog razloga, formira ovaj plan akvizicija.

V UMJETNIČKI MUZEJ

Fond Umjetničkog muzeja u svojim kolekcijama sadrži oko 4.000 muzejskih predmeta, među kojima su i mnoga kapitalna djela ex jugoslovenske umjetnosti, ikone, kopije fresaka, i najbrojnija zbirka, crnogorske likovne umjetnosti. U stalnoj postavci predstavljeni su radovi iz nekoliko zbirki: izbor najznačajnijih autora i djela iz kolekcije jugoslovenske likovne umjetnosti i zbirke Vukmanović, manji broj ikona, Ikona Bogorodice Filermose smještena u Plavoj kapeli i izbor radova crnogorske likovne umjetnosti koja obuhvata nekoliko generacija stvaralaca, od kraja XIX vijeka do danas.

Umjetnički muzej je u prethodnom periodu, naročito tokom zadnje tri decenije, imao prilike da otkupi značajan dio predmeta za popunjavanje svojih fondova.

Princip popunjavanja fonda zasniva se na detaljnoj analizi zbirki na osnovu materijala dobijenog revizijom fonda iz kojeg će kasnije proisteći njihova reorganizacija. Na osnovu raspoloživih informacija moguće je strukturirati tri nivoa otkupa: djela crnogorskih umjetnika starijih generacija, djela predstavnika srednje generacije crnogorskih i afirmisanih autora i djela autora mlađe generacije koji su svoj kvalitet potvrdili i van lokalnih okvira.

VI SAKUPLJANJE MUZEJSKOG MATERIJALA

Shodno Zakonu o muzejskoj djelatnosti („Sl.list CG“, br. 49/10, 40/11), sakupljanje muzejskog materijala vrši se terenskim istraživanjem, otkupom, poklonom, razmjenom i na

drugi način, a u cilju ostvarivanja ovih zadataka Muzej je dužan da utvrdi Program sakupljanja muzejskog materijala za period od pet godina.

Programom sakupljanja muzejskog materijala, određuju se prioritetni zadaci na poslovima obogaćivanja muzejskih zbirki Narodnog muzeja Crne Gore, radi jasnijeg sagledavanja, proučavanja i prezentacije crnogorske prošlosti i zaštite crnogorskog kulturnog nasljeđa.

U izradi petogodišnjeg planskog dokumenta popunjavanja fondova Narodnog muzeja Crne Gore, akcenat se stavlja na pokušaj prikupljanja što većeg broja predmeta vlastitim istraživanjima kada se radi o Arheološkom i Etnografskom muzeju, te promovisanju donacija i poklona kao veoma bitnih za Narodni muzej Crne Gore, koji su ujedno i najpovoljniji načini obogaćivanja muzejskog fonda. Otkup, kao segment sakupljanja koji je dominantan način upotpunjavanja fondova, definisan je novim Pravilnikom o radu Komisije za otkup, poklon i donacije muzejskog materijala Narodnog muzeja Crne Gore br. 3271 od 10.11.2022. godine, kao i Javnim konkursom za otkup likovnih djela i muzejskih predmeta. Novim Pravilnikom je propisano da Komisija za otkup, poklon i donacije muzejskog materijala, na sjednici sazvanoj od strane predsjednika Komisije može razmatrati i donacije odnosno pojedinačne poklone upućene Muzeju. Komisija zadržava pravo da se o njima odredi shodno estetskom kvalitetu, umjetničkoj vrijednosti i potrebi u cilju popunjavanja fondova Narodnog muzeja Crne Gore i prihvati ih u potpunosti, djelimično ili ih odbije. Izuzetno, Komisija ne može odbiti donaciju odnosno poklon ukoliko je/su u pitanju predmet/i koji pripada/ju kategoriji kulturnog dobra o čemu na osnovu predloga Komisije, odluku donosi Direktor NMCG. Kada se radi o razmjeni, shodno članu 13 Pravila pristupa i evidentiranja kretanja muzejskog materijala br. 01-1178 od 31.07.2020. godine, Muzej u cilju obogaćivanja fondova, može da vrši razmjenu i ustupanje muzejskog materijala sa srodnim institucijama kulture. Razmjena i ustupanje se može vršiti samo u slučajevima, kada Muzej posjeduje veći broj istih predmeta, čijim se ustupanjem ili razmjenom ni u kojem slučaju ne utiče na kvalitet muzejskog fonda. Saglasnost na razmjenu i ustupanje daje Savjet Muzeja, na osnovu mišljenja Stručnog kolegijuma.

Za predmetni period Narodni muzej Crne Gore planira da popuni fondove, poštujući stručnu procjenu kustosa koji rukovode određenim muzejskim zbirkama, a koji se odnosi na deficit u pogledu sadržaja muzejske zbirke, realne ponude na terenu ili bilo kog drugog načina sakupljanja muzejskog materijala, u skladu sa propisima.

Godišnji plan sakupljanja će zavisiti i od sredstava koje Narodni muzej Crne Gore ostvaruje iz budžeta Crne Gore i vlastitih prihoda i formiraće se kroz godišnji Plan rada ustanove, kao jedna od prioritetnih obaveza Muzeja, jer je obogaćivanje muzejskog fonda jedna od osnovnih obaveza svakog Muzeja. Broj otkupljenih predmeta će varirati iz godine u godinu, a zavisiće od raspoloživih sredstava na godišnjem nivou, ali i od ponude i otkupne vrijednosti na terenu.

Narodni muzej Crne Gore će u dijelu prikupljanja muzejskog materijala, putem otkupa, ovaj proces kroz javno oglašavanje, učiniti dostupnim svim građanima Crne Gore, i na taj način uvećati mogućnost pribavljanja kvalitetnog i raritetnog muzejskog materijala. Takođe, kroz ovjerenu izjavu o vlasništvu će se isključiti mogućnost, da se fondovi Narodnog muzeja Crne Gore, popunjavaju nelegalno pribavljenim predmetima.

Izveštaj o načinu sakupljanja i novosakupljenom muzejskom materijalu, Narodni muzej Crne Gore će prikazivati na godišnjem nivou, kroz Izveštaj o radu.

Godišnji izvještaj sadržaće broj pribavljenih predmeta, način nabavke, njihove nazive, utrošena sredstva, odnosno iznos za koji je predmet otkupljen. Kada se uzme u obzir nadležnost Savjeta NMCG kod donošenja Programa sakupljanja muzejskog materijala i njegova realizacija na godišnjem, ali i konačnom petogodišnjem nivou, ostvariće se transparentnost u praćenju, ali i realizaciji ove djelatnosti Narodnog muzeja Crne Gore.

Imajući u vidu stručnu procjenu kustosa, konzervatora i dokumentarista, i svih stručnjaka Narodnog muzeja Crne Gore, sakupljanje muzejskog materijala, odnosiće se na sljedeće muzejske zbirke i predmete:

ISTORIJSKI MUZEJ

STALNA POSTAVKA

Srednji vijek:

Zbirka oružja i oklopa (metalni, kožni, tekstilni):

mač, koplje, nož, rano vatreno oružje, buzdovan, pancir, šljem, štitnici, verižnjača.

Zbirka oruđa:

poljoprivredno oruđe, zanatske alatke.

Zbirka numizmatike:

Novac iz doba: Vizantije, Vojislavljevića, Balšića, Crnojevića, Nemanjića, Kotromanića, Kosača, Venecije, Mađarske, Osmanskog Carstva, Nezavisnih gradova, Dubrovnika.

Zbirka keramike i kamene plastike:

posuđe, ukrasi, arhitektonski fragmenti.

Religijski predmeti:

posuđe, crkveni simboli, obredni predmeti.

Autentični ili kopirani pisani izvori:

povelje, rukopisne knjige, dokumenta, statuti.

Nakit:

prstenje, ogrlice, narukvice.

Novi vijek:

Zbirka oruđa:

poljoprivredno oruđe, zanatske alatke.

Zbirka numizmatike:

Novac iz doba: Austrije/Austro-Ugarske, Francuskog Carstva, Venecije, Osmanskog Carstva, Nezavisnih gradova, Dubrovnika.

Autentični ili kopirani pisani izvori:

povelje, rukopisne knjige, dokumenta, statuti.

Međuratni period:

Predmeti vezani za kraljevsku vlast u egzilu:

zvanična dokumenta, lična pisma, medalje, uniforma, zastave, vojna oprema, oružje, lični predmeti, fotografije.

Predmeti vezani za simbole jugoslovenske države:

simboli nove vlasti (zastave, pečati, dokumenta), fotografije, lični predmeti, predmeti vezani sa Sokolski pokret.

Predmeti vezani za političke partije:

pamfleti, programi, parole, publikacije, dokumentacija, fotografije, lični predmeti.

Predmeti vezani za svakodnevni život:

kućni aparati, lični predmeti, odjeća, obuća, pisma, fotografije, muzičke ploče, dokumenta, predmeti vezani za školstvo, primjerci ambalaža proizvoda masovne proizvodnje.

Predmeti vezani za industrijalizaciju Crne Gore:

primjerci ambalaža proizvoda masovne proizvodnje, reklamni materijal, dokumentacija, fotografije, primjerci mašina i oruđa, primjerci radničkih uniformi.

Predmeti vezani za migraciju stanovništva:

lični dokumenti, pisma, fotografije, lični predmeti.

Period NOB-a:**Oružje:**

vatreno oružje: pištolji, puške, teška artiljerija, eksplozivne naprave, hladno oružje.

Odlikovanja:

partizanska odlikovanja, okupatorska odlikovanja, kolaboracijska odlikovanja, međunarodna odlikovanja, poslijeratna odlikovanja.

Dokumenti:

proglasi, poster, zvanična dokumenta, lična dokumenta, lična svjedočanstva, štampa, fotografije.

Period socijalističke izgradnje:**Predmeti vezani za industrijalizaciju i svakodnevni život:**

kućni aparati, primjerci ambalaža proizvoda masovne proizvodnje (lokalni, državni i globalni), reklamni materijali, dokumentacija, fotografije, audio – vizuelni izvori, primjerci mašina i oruđa, primjerci radničkih uniformi, lični predmeti, odjeća, obuća, plakati za pozorišne predstave, predmeti vezani za kinematografiju, predmeti vezani za muzičku industriju, lična dokumenta (državna dokumenta, bankarske priznanice, zdravstvena dokumenta, putna dokumenta), predmeti vezani za školstvo, fiskulturu, sport, radne akcije.

Predmeti vezani za sukob sa Informbiroom i Goli otok:

lični predmeti Golootočana, dokumentacija, fotografije, svjedočanstva, dokumentacija, literatura o disidentima.

Predmeti vezani za migraciju stanovništva Crne Gore:

lični dokumenti, pisma, fotografije.

Period raspada Jugoslavije i put ka nezavisnosti:

zvanična državna dokumenta, numizmatika, filatelija, oružje, simboli novih država (SRJ, SCG i CG), ratna i antiratna propaganda, fotografije, predmeti vezani za aktivnosti političkih partija i pokreta, audio – vizuelni materijal, časopisi, dnevne novine, predmeti vezani za popularnu kulturu, proizvodi masovne konzumeracije, sportski simboli, simboli ekološke države, referendumski materijal 1993. i 2006.

Zbirka filatelije:

poštanske marke (od 1970. godine do danas), koverte prvog dana, pečati.

NJEGOŠEV MUZEJ (BILJARDA)**Predmeti koje je Njegoš donosio iz svojih evropskih putovanja:**

pisana svjedočanstva, zvanična dokumenta, privatni predmeti, namještaj.

MUZEJ KRALJA NIKOLE

Predmeti koji ilustruju život dinastije Petrović – Njegoš:

pisana svjedočanstva, zvanična dokumenta, fotografije, privatni predmeti, predmeti primijenjene umjetnosti, namještaj.

ARHEOLOŠKI MUZEJ

Istraživanja se vremenski odnose na period od trenutka kada je praistorijski čovjek počeo da izrađuje oruđe i oružje. Paleolitski period se dijeli prema materijalu od koga je pravljeno oruđe i oružje i njegovom načinu obrade na:

Starije kameno doba (paleolit)

Srednje kameno doba (mezolit)

Mlađe kameno doba (neolit)

Metalno doba:

bakarno doba ili eneolit, bronzano doba.

Gvozdeno doba:

halštat, laten.

Arheološka istraživanje antičkih lokaliteta:

grčko helenistički period, rimski period, kasna antika.

Srednji vijek:

Arheološka istraživanje ranosrednjevjekovnih i srednjevjekovnog perioda od VI – XV vijeka:

vizantijski period, rani srednji vijek – dukljanski period, pozni srednji vijek – Balšići, kasni srednji vijek – Crnojevići.

ETNOGRAFSKI MUZEJ

Sakupljanje predmeta odnosi se na sljedeće muzejske zbirke i predmete:

Zbirka Narodnih nošnji:

Crnogorska suknena muška nošnja, dobrotaska ženska nošnja, kapa éeverica muške dobrotaske nošnje, vasojevićka muška nošnja, vasojevićka ženska nošnja, malisorska muška nošnja, albanska muška nošnja, šestanska muška nošnja, muslimanska nevjestačka nošnja, ženska nošnja Pive i Drobnjaka, bjelopoljska ženska muslimanska nošnja, suknja i opanci crnogorske ženske suknene nošnje, suknja i opanci crnogorske svitne nošnje, fes i marama ženske malisorske nošnje, šestansko oglavlje, čobanska kabanica – pramenjača, košulja ženske spičanske, šestanske i malisorske nošnje, dječije nošnje.

Zbirka Nakit:

oglavlja, minđuše, narukvice, nakit za grudi, ežderi i dr.

Zbirka Pokućstvo i posuđe:

Predmeti iz enterijera muslimanske gradske kuće (sećija, dolapi, tavanica, pribor za higijenu, tekstilno pokućstvo i dr.)

Predmeti iz enterijera primorske gradske kuće (komov, ormar, krevet, kredenca, sto, stolice, ogledalo, natkasne, skandalet, tekstilno pokućstvo i dr.)

Predmeti iz perioda industrijalizacije koji se odnose na gradski način života: (ormar, krevet, kredenca, sto, stolice, ogledalo, natkasna, furuna, kućanski aparati, radio uređaji, mašine i dr.)

Zbirka Muzički instrumenti:

diple s mijehom, frule, kaval, saz i dr.

Predmeti vezani za zemljoradnju i stočarstvo, vinogradarstvo, maslinarstvo, voćarstvo, pčelarstvo, lov, morski i rječni ribolov.

Predmeti koji se odnose na svakodnevni život djece, uključujući i predmete iz perioda industrijalizacije: igračke od drveta i metala, krpenjače, lutke, čigre, pračke, karić, sanke, dubak, kolijevke, dječije stolice i trpeze, dječija kolica, konjić za ljuljanje, djelovi nošnje, fotografije i dr.

UMJETNIČKI MUZEJ

U cilju sprovođenja otkupa potrebno je uzeti u obzir činjenicu da Umjetnički muzej ima na raspolaganju ograničen prostor za deponovanje predmeta.

Umjetnički muzej predlaže da politika otkupa bude zasnovana na nekoliko segmenata:

- popunjavanju postojećih zbirki djelima autora starijih generacija iz faza koje nijesu zastupljene u fondu;
- otkupu djela crnogorskih autora srednje i mlađe generacije koji su posljednjih decenija aktivni na crnogorskoj umjetničkoj sceni, kao i radova mladih umjetnika koji tek treba da budu afirmisani.

Radi obogaćivanja fonda bilo bi značajno uzeti u razmatranje i mogućnost otkupljivanja referentnih djela autora sa internacionalne scene.

Potrebno je istaći da popunjavanje fonda Umjetničkog muzeja velikim dijelom zavisi od kvaliteta ponuda za otkup umjetničkih djela od strane privatnih ili fizičkih lica, pa bi u tom smislu bilo korisno omogućiti kustosima da predlažu odnosno kontaktiraju autore za čija su djela zainteresovani, čime bi se stratejski popunjavale kolekcije.

VII ZAVRŠNO RAZMATRANJE

Shodno članu 4 Pravilnika o načinu vođenja, vrstama i sadržaju dokumentacije o muzejskom materijalu („Sl. list CG“, br. 53/11), stručna obrada novosakupljenog muzejskog materijala izvršiće se najkasnije u roku od 30 dana od dana pribavljanja dokumentacije o otkupu, poklonu ili dr.

Narodni muzej Crne Gore će Program sakupljanja muzejskog materijala, sprovoditi poštujući pravne norme i preporuke ICOM-ovog Kodeksa za muzeje.

Jedan od ciljeva ovog strateškog dokumenta je i težnja Narodnog muzeja Crne Gore da spriječi nekontrolisano otuđivanje predmeta sa prostora Crne Gore, sprovodeći tako mjere zaštite i očuvanja potencijalnih pokretnih kulturnih dobara, ali i identiteta u vremenu i prostoru.

Predsjednik Savjeta NMCG,
Ilija Nikčević

